

Sadowniczo na wystawie „ZIELEŃ TO ŻYCIE”

Na Międzynarodowej Wystawie „ZIELEŃ TO ŻYCIE” w Warszawie (w br. odbyła się ona w dniach 28–30 sierpnia) od lat dominuje ozdobny materiał szkółkarski.

Jednak wiele gospodarstw włącza do asortymentu także gatunki owocowe. Są to głównie borówka wysoka, jagoda kamczacka, żurawina, winorośl, dereń jadalny, truskawka i poziomka, malina oraz aktinidia, kolcowój szkarłatny, cytryniec chiński itp. Niektóre z nich wykorzystywane są do zakładania plantacji towarowych, a pozostałe mają znaczenie amatorskie.

Oferta dla dużych odbiorców

Gospodarstwo Szkółkarskie „Korfanty” z Grabownicy Starzeńskiej (woj. podkarpackie) poszerzyło ofertę o sadzonki jagody kamczackiej i derenia jadalnego. *W ostatnich latach obserwuję wzrost zainteresowania tymi gatunkami, do czego przyczynia się zapewne możliwość zbioru maszynowego ich owoców. Okazuje się, że znajdują one coraz szersze zastosowanie np. w kosmetyce czy jako dodatki spożywcze (do jogurtów). Coraz częściej dostępne są także na rynku owoców świeżych – mówi Paweł Korfanty (fot. 1 na str. 56). Według niego*

większe zainteresowanie uprawą tych gatunków wynika również z małych wymagań roślin oraz niewielkiego zagrożenia ze strony chorób i szkodników. Podstawą działalności tego gospodarstwa jest produkcja sadzonek borówki wysokiej: jednorocznych (w multiplatach) i dwuletnich (w doniczkach 1,5-litrowych). W odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku rozszerzono asortyment o sadzonki derenia jadalnego (odmiany ukraińskie), aronii, jagody kamczackiej, agrestu oraz świdośliwy. Wśród odmian borówki wysokiej w szkółce →

SAE

OPRYSKIWACZE SZKÓLKARSKIE
SAE TURBOMATIC CANNON

ROLSAD

www.rolsad.com

SIEDZIBA
Rawa Mazowiecka, ul. Katowicka 4
tel. 46 814 85 40
660 733 874

ODDZIAŁY
Grudziądz, ul. Szosa Toruńska 52
tel. 56 464 03 66
Kamień, ul. Tabakowska 38
tel. 29 631 11 72

FACEBOOK

REKLAMA

Fot. 1. Paweł Korfanty mówi, że współpraca szkółkarza z plantatorem powinna obejmować także doradztwo

fot. 1-3 A. Łukawska

← produkowane są 'Early Blue', 'Bluejay', 'Duke', 'Patriot', 'Spartan', 'Bluecrop', 'Chandler', 'Brigitta', a w wypadku jagody kamczackiej postawiono na kreacje polskie (np. 'Duet', 'Brazowa', 'Zielona' i 'Czarna'). W wyniku ukorzenienia sadzonek na

wolnym powietrzu oraz ich zimowania bez okrycia, rośliny odznaczają się znaczną odpornością na zmienne warunki atmosferyczne oraz na porażenie patogenami wywołującymi choroby grzybowe. Podczas produkcji są one nawadniane, a nawożenie jest prowadzone poprzez fertygację. Dawki poszczególnych składników pokarmowych są wyznaczane w oparciu o zapotrzebowanie roślin oraz z uwzględnieniem panujących w danym momencie warunków atmosferycznych i pory roku. Do fertygacji używane są nawozy jedno- lub dwuskładnikowe. W zależności od pory roku woda zakwaszana jest kwasem fosforowym, siarkowym lub azotowym. Cykle podlewania i stężenie oraz skład pożywki są ściśle dopasowane do warunków pogodowych i fazy wzrostu rośliny. *Nasza szkółka skupia się nie tylko na produkcji sadzonek. Klientom świadczymy także doradztwo w zakresie wymagań roślin, sposobu ich uprawy i nawożenia. Zależy nam na tym, aby plantatorzy odnosili sukcesy, wówczas nie zniechęcając się do uprawy wybranego gatunku i wrócić do nas po sadzonki* – mówił P. Korfanty.

W Gospodarstwie Ogrodniczym „Szetyńscy” z Kóz k. Bielska-Białej (woj. śląskie) produkowane są krzewy borówki wysokiej, jagody kamczackiej i żurawiny. Rośliny te – jak informują szkółkarze – już od pewnego czasu spotykają się z zainteresowaniem ze strony sadowników produkujących jabłka, ale jednocześnie poszukujących alternatywnego źródła dochodu. *Naszymi klientami są sadownicy z różnych rejonów Polski, którzy dobrze przemyśleli założenie plantacji tych krzewów. Część decyduje się na nieduże uprawy (0,5–1 ha), na których możliwy jest zbiór owoców we własnym zakresie, część zaś na plantacje na większym areale. W gospodarstwach sadowniczych specjalizujących się w produkcji późnych odmian jabłek jest taki okres, gdy nie ma zajęcia dla pracowników. Aby ich utrzymać, trzeba zapewnić im pracę przez cały sezon. Borówkę wysoką zbiera się od lipca do września, zatem jest to pewne rozwiązanie na zagwarantowanie za-*

REKLAMA

GOSPODARSTWO OGRODNICZE KUSIBAB-WYKA

Oferujemy krzewy owocowe: borówki amerykańskiej, jagody kamczackiej, jeżyny, aronii, żurawiny, brusznicy i inne. Krzewy ozdobne: azalii, różaneczników, kalmii, lilaków i inne w doniczkach od p9 do C3.

Prandocin lty 88a, 32-090 Słomniki PL

tel./fax: (+48) 12 385 79 44, (+48) 509 937 482

biuro@goakw.pl, www.goakw.pl

Fot. 2. Grzegorz Szetyński zauważył, że sadownicy często sami chcą produkować sadzonki, aby ograniczyć koszty zakładania plantacji np. z borówki wysokiej

jęcia osobom zatrudnionym w sezonie, a przy tym umożliwia rozszerzenie asortymentu i zwiększenie dochodu – informował Grzegorz Szetyński (fot. 2). Jak twierdzi szkółkarz, jagodą kamczacką interesują się zwłaszcza sadownicy, którzy kiedyś upra-

wiali np. porzeczkę czarną i dysponują kombajnami do mechanicznego zbioru owoców. Trudności ze zbytem porzeczek skłaniają bowiem plantatorów do poszukiwania innych gatunków, w uprawie których możliwe byłoby wykorzystanie posiadanych już maszyn. Jagoda kamczacka jest dobrym surowcem dla przetwórstwa. Szkołka z Kóz oferuje sadzonki w pojemnikach 0,5-, 1- i 1,5-litrowych. Sadownicy chcący ograniczyć koszty zakładania plantacji chętnie kupują sadzonki w multiplatach, przesadzają je do doniczek i w następnym sezonie umieszczają na zagonach połowych.

Szkołka Krzewów Ozdobnych „Bielicki” z Nowych Olszyn (woj. mazowieckie) dotychczas oferowała m.in. różaneczniki, azalie, pierisy, wrzose, wrzoście i magnolie, które wymagają kwaśnego podłoża. Od niedawna powrócono także do produkcji krzewów borówki wysokiej. *Sadownicy poszukują alternatywy dla dotychczas uprawianych gatunków. Mówię tu nie tylko o jabłoniach, ale →*

REKLAMA

SPRZEDAM MASZYNY UŻYWANE W BARDZO DOBRYM STANIE

Mieszalnik ziemi 2m³
URBINATI – pełna automatyka

Rozdrabniacz torfu BIG-BALE
URBINATI – pełna automatyka

Szkołka Krzewów Ozdobnych Blabus Andrzej
Biała Kopiec 85a, 98-350 Biała, tel. 43 841 91 88, 601 308 608
e-mail: blabus@blabus.pl www.blabus.pl

SZKOŁKA KRZEWÓW OZDOBNYCH BLABUŚ ANDRZEJ

Borówka Bluecrop

Borówka Chandler

Borówka Duke

Jagoda Duet

Jagoda Wójtek

Malina Polana

Winośl Kodrianka

Winośl Arkadia

Jeżyna Polar

OFERUJEMY DO SPRZEDAŻY HURTOWEJ I DETALICZNEJ:

- borówka wysoka w pojemniku C2, C1, P9
- jagoda kamczacka, malina, jeżyna, aronia, świdosiłwa, winośl w pojemniku C2
- różaneczniki, wrzose
- drzewa i krzewy liściaste
- pnącza
- krzewy iglaste
- byliny i trawy

Szkołka Krzewów Ozdobnych Blabus Andrzej Biała Kopiec 85a 98-350 Biała tel. 43 841 91 88, 601 308 608 e-mail: blabus@blabus.pl www.blabus.pl

← również o porzeczce czarnej, której uprawa staje się coraz mniej opłacalna. Dużym zainteresowaniem cieszy się borówka wysoka, z której zakładane są nawet kilkudziesięciohektarowe plantacje. Świadczy to o tym, że ci producenci muszą mieć już jakąś wiedzę na ten temat lub korzystają z doradztwa. Na próbę nie obsadzaliby aż tak dużych arealów, zważywszy na fakt, że borówka wysoka jest rośliną dość trudną w uprawie – oceniał Krzysztof Bielicki. Początkowo sadzonki borówki wysokiej produkowano w szkółce na własne potrzeby, co pozwoliło na zdobycie doświadczenia i wiedzy, jakie sadzonki są najlepsze i w jakich pojemnikach powinno się je uprawiać. Zdaniem szkółkarza optymalne do zakładania plantacji borówki wysokiej są sadzonki kilkuletnie uprawiane w pojemnikach 5-litrowych. Im bowiem większy pojemnik, tym bardziej rozbudowany system korzeniowy, dzięki czemu po posadzeniu na miejsce stała roślina od razu owocuje. W pierwszym roku po posadzeniu z jed-

nego krzewu można zebrać 200 g owoców. Nie jest to wiele, jednak przy sadzeniu ok. 3,3 tys. roślin/ha daje to już zbiór rzędu 600–700 kg/ha. Posadzenie większych okazów gwarantuje szybszy zwrot poniesionych nakładów na założenie plantacji – twierdzi K. Bielicki. Podczas produkcji sadzonek w szkółce ich selekcja prowadzona jest na bieżąco przez cały sezon wegetacyjny. Ukorzenianie sadzonek wszystkich gatunków odbywa się w namiotach foliowych. Na zimę uprawy zabezpieczane są przed przemrażeniem białą folią.

Borówka wysoka to flagowy produkt holenderskiej **szkółki Schrijnwerkers** z siedzibą w Grubbenvorst. Jak informował jej dyrektor, Leon Schrijnwerkers, wysoka specjalizacja przedsiębiorstwa w produkcji materiału nasadzeniowego wynika z bogatego doświadczenia w produkcji owoców tego gatunku. Obecnie szkółkę i plantacje, zlokalizowane w Holandii (28 ha, głównie odmiana 'Duke') oraz w Niemczech (40 ha, nasadzenia odmian od bardzo wczesnych do późnych), prowadzi już drugie pokolenie ogrodników. Produkowane jagody są przeznaczone głównie na rynek supermarketów, których klienci dyktują trendy odnośnie smaku, aromatu i wielkości owoców. To ich wymagania stają się obecnie najważniejszym wyznacznikiem produkcji. Każdy ogrodnik przed podjęciem decyzji na etapie założenia plantacji powinien poznać rynek, na jakim zamierza oferować jagody. W opinii L. Schrijnwerkersa przyszłość borówki wysokiej leży zarówno w odpowiednio dobranych odmianach, jak i w wysokiej, a nawet bardzo wysokiej jakości owoców. Ze swoich plantacji pozyskuje on owoce odmian od wczesnych, po bardzo późne. Plantacja w Weeze (Niemcy) została założona z nowych, ciekawych odmian, takich jak 'Aurora', 'Liberty' i 'Huron', które są polecane także do nasadzeń w Polsce. Szkółkarz optymistycznie wypowiadał się także o odmianie 'Osorno' z grupy średnio późnych. Kreacja ta, będąca efektem programu hodowlanego Michigan State University, na rynek amerykański została wprowa-

REKLAMA

Schrijnwerkers
Your Blueberry Plant Specialist

- **super jakość sadzonek**
- **rozmnażanie metodą mikrosadzonek**
 - **ponad 40 lat doświadczenia**
- **najnowsze odmiany: Huron, Draper, Liberty, Aurora i wiele innych**

Schrijnwerkers Plants BV, Holandia
www.schrijnwerkers.nl
T 0031 630 127 791, info@schrijnwerkers.nl

dzona w 2013 r. Pierwszy sezon uprawy w tym kraju pokazał jej zalety, do których zaliczane są znaczna plenność i wyjątkowo wysoka jakość jagód, niezależnie od lokalizacji prowadzonych obserwacji. Na stoisku firmy Schrijnwerkers można było zobaczyć także produkty wytwarzane z owoców borówki wysokiej: herbatę, soki i dżemy.

Szkółka Drzew Owocowych – Sułek z Ożarowa k. Nałęczowa (woj. lubelskie) po raz pierwszy brała udział w wystawie „ZIELEŃ TO ŻYCIE”. W jej ofercie, poza tradycyjnymi jednorocznymi i dwuletnimi drzewkami owocowymi, pojawiły się także ich odpowiedniki w pojemnikach. Drzewka takie produkowane są tradycyjnie w gruncie, ale w wypadku zamówienia towaru poza typowym terminem ich sprzedaży wykopuje się je z gruntu, a system korzeniowy po zabezpieczeniu torfem i elastyczną siatką umieszczany jest w pojemniku. *Nowy produkt w szkółce pojawił się w wyniku zapotrzebowania centrów ogrodniczych w Europie, które już od sierpnia chcą mieć w ofercie drzewka owocowe* – informował Adam Sułek (fot. 3).

Zwiększyć różnorodność

Coraz więcej zapytań kierowanych do wystawców podczas targów „ZIELEŃ TO ŻYCIE” w br. dotyczyło odmian świdoliwy kanadyjskiej (*Amelanchier canadensis*) oraz olcholistej (*A. alnifolia*). W ofercie krajowych szkółek do wyboru jest już kilkana-

Fot. 3. Adam Sułek prezentuje drzewko owocowe z bryłą korzeniową zabezpieczoną przed osypywaniem się gleby

ście odmian tych gatunków, których krzewy charakteryzują się wysoką mrozoodpornością i wydają smaczne owoce (czyt. więcej „Truskawka Malina Jagody” 9/2014). Od kilku lat także w Polsce rośnie powierzchnia plantacji jagody kamczackiej (wiciokrzewu kamczackiego; łac. *Lonicera caerulea* L. var. *kamtschatica* Sevast.), która ma mniejsze niż borówka wysoka wymagania odnośnie stanowiska: podłoże nie wymaga zakwaszania. Na krajowym rynku dość dobrze przyjęły się odmiany krajowej hodowli, takie jak ‘Wojtek’, ‘Zojka’, ‘Jolanta’ oraz ‘Zielona’, ‘Czerwona’, ‘Czarna’ (trzy ostatnie hodowli Zygmunta Landowskiego z Lęborka). W ofercie szkółek są także odmiany ‘Leningradskij Velikan’ czy ‘Amphora’ (wyhodowane w Stacji Eksperymentalnej w Pawłowsku) oraz ‘Wołoszebница’, →

REKLAMA

Szkółka Drzew Owocowych

Ożarów 122, 24-150 Nałęczów

tel. 601 36 65 19

tel. 81 50 177 80

tel. 603 87 33 58

fax 81 50 177 81

www.szkolkasulek.pl

Zapraszamy po standardowe i licencyjne:
drzewka jabłoni, grusz, wiśni, śliw, czereśni, brzoskwini i moreli

wiosną odbiór materiału szkółkarskiego z chłodni

REKLAMA

Tyczki Bambusowe Akcesoria Sadownicze

- Kosze z drutu do balotowania brył korzeniowych
- Paliki szkółkarskie z włókna szklanego
- Tyczki bambusowe
- Drut sadowniczy
- Zapinki do bambusa
- Szybkozłączki do drutu GRIPPLE
- Odciągi stalowe GRIPPLE
- Wężyk sadowniczy

Adres 24-100 Puławy Jaroszyn 67A Tel 600 494 460 81 880 51 51

Email office@kokos.com.pl Fax 81 880 51 50

KOKOS™

www.kokos.com.pl

← ‘Czelabinka’, ‘Sinoglaska’ i ‘Tomiczka’. Szkółkarze zgodnie twierdzą, że owoce jagody kamczackiej są zbyt mało rozpowszechnione wśród konsumentów.

Na tegorocznych targach widać było także wzrost zainteresowania aktinidią (*Actinidia*), zwłaszcza polecanymi do uprawy w Polsce – aktinidią ostrolistną (*A. arguta*) i pstrolistną (*A. kolomikta*). Obydwa te gatunki, w zależności od odmiany, wytrzymują mrozy do nawet -40°C . Do nasadzeń towarowych polecane są zwłaszcza: ‘Ananasnaya’, ‘Weiki’, ‘Geneva’ ‘Jumbo’, ‘Issai’ oraz czerwonoowocowa ‘Ken’s Red’.

Nowością na rynku jest owocujące pnącze – cytryniec chiński (*Schisandra chinensis*), którego rośliny oferowały podczas targów w Warszawie m.in. szkółka Clematis Źródło Dobrych Pnączy Sp. z o.o. Sp. k., Szkółki Kurowscy oraz Szkółka Pnączy Marka Wędrowskiego. Mimo nieco kwaśnego smaku owoce tego gatunku są dobrym surowcem do wytwarzania nie tylko nalewek, lecz także dżemów i syropów. Rośliny są mało wymagające w stosunku do gleby, lecz muszą być prowadzone, podobnie jak aktinidia, przy rusztowaniach.

„Tematem” dla producentów amatorów wciąż pozostaje kolcowój chiński (*Lycium chinense*) o jasnopomarańczowych owocach długości ok. 1 cm, zwanych potocznie jagodami Goji. Pnącze to dostarcza owoce o wyjątkowo wysokich walorach zdrowotnych: wysoka zawartość witamin C, E, z grupy B (B1, B2), minerałów, beta-karotenu, antyutleniaczy. W ofercie kilku szkółek pojawił się także inny gatunek z rodzaju *Lycium* – kolcowój szkarłatny (*L. barbarum*) ‘New Big’. Owoce tej odmiany mają kolor czerwono-pomarańczowy, są większe niż u *L. chinense* – osiągają długość 2 cm i średnicę 1 cm oraz są od nich słodsze. Owoce, dojrzewające w sierpniu i we wrześniu, można spożywać bezpośrednio z krzewu lub w postaci suszu.

Dorota Łabanowska-Bury („TMJ”)

Anita Łukawska